

MAASEUTU

YHTEYSTIEDOT:

Kajaja Vähäsöyrinki 020 750 4453
Sähköposti: kajaja.vahasoyrinki@kpk.fi

Hannu Lehto 020 750 4408
Sähköposti: hannu.lehto@kpk.fi

TEEMASIVUILLA voit kohdistaa markkinointisi aiheiden perusteella ja näkyä juuri oikealle kohderyhmälle.

Kysy tätä tehokasta ilmoituspaikkaa!

KESKIPOHJANMAA Myyntipäällikkö Kirsi Panula
Puh. 020 750 4479, kirsi.panula@kpk.fi

Lihantuottajien tulevaisuus näyttää pitkältä aikaa hyvältä

Kotimaisen arvostus kasvaa

Kajaja Vähäsöyrinki
RAUTIO (KP)

-Mitä enemmän ruokaskandaleja tapahtuu sitä valoisammalla kotimaisen tuotannon tulevaisuus näyttää, arvioi maitoa ja lihaa vuodesta 1987 tuottanut Hannu Hyry Rautiosta.

Kotimaisen arvostus nousee, vaikka ihmisten ostokäyttäytyminen muuttuu hitaasti.

-Hinta ratkaisee edelleen ja hevoslihan aiheuttama kouhu unohtuu muutamassa kuuksessa. Varmaa on kuitenkin se, että alkuperämerkintöjä luetaan entistä tarkemmin. Atrian myymissä broiler- ja kalkkuna-paketeissa on jo tuottajan nimi. Nyt merkintä laajenee sianliha- ja pihvituotteisiin.

Hyryn mukaan viimeisimmässä skandaalissa oli hyvää myös se, että viranomaiset ryhtyivät testaamaan elintarvikkeita, jolloin paljastui minne miljoonat tuontilihakilot pistetään ja kuka ne tuo.

-Atrian tuotemerkillä myydään vain suomalaista lihaa. Se on varmaa.

Hannu ja Elisa Hyryn tilalla kasvatetaan pihviroituisia vasikoita.

Perinteinen maidontuotanto loppui kaksi vuotta sitten. Lumisella laiturilla käyskentelee noin 80 vankkaa emolehmää.

Kevään poikimiskausi on kohta alkamassa. Laumasta huolehtii kolme sonnia.

Lihan hinta nousee

Yli kymmenen vuotta kannattavuuskriisissä riutunut naudanlihan tuotanto on saanut lopulta happea, sillä viime vuoden mittaan Atrian maksamaan lihakilon hintaan tuli 44 senttiä lisää. Myös sian keskikhinta nousi. Ja nousu näyttää jatkuvan.

-Vasikan hintaan korjausta ei ole vielä tullut. Lisää hintaa tarvitaan, sillä tuotannon kustannukset ovat nousseet vielä nopeammin. Varsinkin rehuvilja, valkuainen ja polttoaineet. Tuista on rapissut pois jatkuvasti.

-Kun aloitimme emolehmiin perustuvan vasikantuotannon, vastasi kaksi emoa yhtä lypsylehmää. Nyt tarvitaan neljä emoa yhtä lehmää kohti, jotta päästään samaan tuloon.

Naudan- ja sianlihan tuotannon investoinnit ovat olleet pyhäyksissä huonon kannattavuuden takia. Monet tuottajat ovat lopettaneet. Lihakunta on menettänyt vuosittain nettoina noin 300 tuottajajäsentään, pääasiassa eläkkeelle siirtymisen takia. Vähennys on 10 prosentin luokkaa, kun maitopuolella tilat vähenevät kuuden prosentin vauhtiin.

A-Tuottajat kannustaa jäseniään investoimaan maksamalla investointilisiä, jos investoi lihasikalaan tänä vuonna tai laajentaa merkittävästi naudanlihan tuotantoaan.

Suunnan kääntämisellä on

FAKTA

Lihakunta osuuskunta

- Suomen vanhin lihaosuuskunta täyttää tänä vuonna 110 vuotta.
- Vuonna 1988 Lihakunta yhtiöitti teollisuuden ja markkinoinnin Lihapolarin. Lihan hankinta jäi osuuskunnalle.
- Vuonna 1991 liiketoiminta fuusioitiin Itikka osuuskunnan vastavaan yhtiön kanssa Itikka-Lihapolariksi.
- Atria Oy syntyi nimenmuutoksen myötä vuonna 1994.
- Lihakunnan tekemät hankinta ja neuvonta siirtyivät Atrian omistajaosuuskuntien perustamalle A-Tuottajille vuonna 2001.
- Nykyisin Lihakunnan tehtävänä on toimia osuuskunnan 3 691 omistajan (viime vuoden lopun jäsenmäärä) edunvalvojana Lihakunnan osaksi omistamissa yhtiöissä sekä hallita osakesalkkua.
- Kolme osuuskuntaa, Lihakunta, Itikka ja Pohjanmaan Liha, omistavat runsaat 60 prosenttia Atria Oyj:n osakeista.

kiire, sillä kotimaisen lihan osuus syödystä naudasta on 78 prosenttia, sianlihasta 82, siipikarjasta 85 ja lampaasta vain 21,5 prosenttia. Ketjun hallussa on yli 40 prosenttia maamme nautakaupasta.

Tiukempi ote ohjiin

Hannu Hyry valittiin Lihakunnan hallintoneuvoston puheenjohtajaksi helmikuussa myrskysten vaiheiden jälkeen.

Edellinen hallintoneuvosto teki viime joulukuussa puheenjohtajansa johdolla ison vaihdoksen osuuskunnan hallitukseen. Vaihdokset yllättivät täysin edustajiston sekä monet muut, minkä takia edustajis-

to kokoontui ylimääräiseen kokoukseen 11. helmikuuta ja teki sukupolvenvaihdoksen hallintoneuvostoon. Muutos jatkui myös osuuskunnan hallitukseen.

-Lihakunnan hallinnossa on ollut eri syistä johtunutta kuohtunutta vuodesta 2008, mutta nyt pöytä on puhdistettu. Sianlihan tuottajat tarvitsevat naudanlihan tuottajia sekä broilerin tuottajia. Kaikkien on toimittava yhteen suuntaan ja omistajaohjausta on terästettävä Atriassa ja muissa osakkuusyhtiöissä, Hyry linjaa.

Lihakunnan hallintoneuvosto ja hallitus lähettivät viime viikolla kirjeen kaikille osuuskunnan noin 3700 jäsenelle. Viestissä kerrottiin taustoja ta-

Atrian tuotemerkillä myydään vain suomalaista lihaa, vakuuttaa Lihakunnan hallintoneuvoston puheenjohtaja Hannu Hyry.

KP/KAJA VÄHÄSÖYRINKI

pahtuneelle sekä oiottiin väärää käsityksiä.

-Annamme vielä perusteellisen selvityksen edustajistolle 16. huhtikuuta Seinäjoella ole-

vaassa tapaamisessa. Koko toimintakulttuuri muuttuu aiempaa avoimemmaksi.

Alkuun laitettu sukupolvenvaihdos Lihakunnan, Atrian ja

osakkuusyhtiöiden hallinnoissa etenee suunnitellusti siten, että naudanlihan tuottajien edustus paranee nykyisestä.

-Keskustelun alle tulee myös

kolmivuotisten toimikausien rajoittaminen kolmeen tai neljään. Hallintopaikat eivät saa olla eläkevirkoja, Hannu Hyry toteaa.

"Luomutuottaja myy, kun väkisin ostetaan"

Nettikauppa sopii luomuun

Kajaja Vähäsöyrinki (KP)

Topin Maatilanmyymälä Muuruvedeltä palkittiin vuoden 2012 luomuyrityksenä.

Myös keskipohjalaiset luomutuottajat ovat löytäneet Topin markkinointikanavakseen. Myymälässä on noin 2000 tuotetta yli 150 tavarantoimittajalta.

-Meillä on Suomen paras luomuvaihtokassa ja asiakkaita ympäri maan. Viime vuonna avattu nettikauppa on suosittu. Tavoitteemme on hallittu kasvu. Suomalaiset käyttävät keskimäärin vain 24 euroa vuodessa luomutuotteisiin, kertoo Topi Laitinen.

Netti toi ruokapiirit myymälän asiakkaiksi. Tilaukset tulevat sähköpostiin ja Itella kuljettaa tuotteet perille kerran kuukaudessa. Liikevaihdosta 40 prosenttia tulee tuoretuotteiden kaupasta.

Suuren ruokakaupan johtajana Kuopiossa ja tunnettuna mai-

Luomon ja lähiruuan lähettelijät, kauppias Topi Laitinen ja kokki Jari Ruonakoski. KP/KAJA VÄHÄSÖYRINKI

nosten radioäänenä "Topi täällä hei!" uransa tehnyt K-kauppias Laitinen päätyi luomon lähettelijäksi sattumalta.

-Tarkoituksena oli eläkkeellä viljellä luomua omiksi tarpeiksi, mutta toiminta laajeni kun kysyntää tuli. Silloin, 22 vuotta sitten, olin täysin työkkonoton

mutta luomuruuan myötä kunto on kohentunut. Nyt annan kasvat ja äänen luomulle, sillä luomu on oikeasti parempaa. Jaksaisin puhua luomusta päiväkausia, Topi nauraa.

Suurimpana yllätyksenä luomuruuan kauppiaksi siirtyneelle Topille tuli se, kuinka

vaikeaa luomua oli saada hankittua.

-Tuotteiden tarjoajia ei tullut, vaikka kuinka kyselimme ja ilmoittelimme. Jotkut myivät lopulta, kun väkisin ostettiin.

Topin Maatilanmyymälä on perheyrittys, joka työllistää ympärivuotisesti neljä henkilöä ja kesäaikaan kymmenen työntekijää marjatilalla. Tila on maamme suurin pensasmustikan tuottaja.

Hinta ratkaisee ravintolassa

Lounasravintola Pikku-Veljen omistaja Jari Ruonakoski käyttää ravintolan annoksissa lähiruokaa ja villiyrttejä.

-Asiakkaat suosivat lähiruokaa. Luomusta ollaan kiinnostuneita, mutta lopulta hinta ratkaisee edullisemman annoksen hyväksi. Suurin osa asiakaskunnasta ei arvosta luomua niin paljo, että olisivat valmiita maksamaan siitä tavallista enemmän.

Helsingissä tai Oulussa luomu voi toimia, mutta ei vielä Ylivieskassa. Eteenpäin kuitenkin mennään, Jari Ruonakoski kertoo.

Ruonakoski työllistää ravintolassaan kaksi henkilöä itsensä lisäksi. Pikkuveli huolehtii myös Akustiikan tilausravintolasta. Ruuanvalmistuksessa on päivittäin käytössä 14 lähituotetta.

-Ruuat tehdään itse ilman lisäaineita. Lähituote tulee noin 100 kilometrin säteeltä ja niiden määrä on nousussa. Saatavuus ratkaisee käytön määrän. Tarjoukset esimerkiksi häätärjoiluista annetaan niin varhain, että pitäisi olla hyvissä ajoin tiedossa onko tuotteita varmasti saatavissa heinä-elokuussa.

Ruonakoskella on suunnitella iltaruokaravintolan perustaminen Ylivieskaan.

-Listalla olisi à la carte-annoksia lähiruokatuotteita. Avajaisia on suunniteltu elokuuksi.

Luomon myynti kasvoi neljänneksen

Luomumaito suurin

(KP)

Suomen luomumarkkinat kasvoivat lähes neljänneksellä viime vuonna.

Pro Luomu ry:n arvion mukaan luomutuotteita myytiin 202 miljoonalla eurolla vuonna 2012, mikä oli 24 prosenttia enemmän kuin edellisvuoden 163 miljoonaa euroa.

Arvio perustuu kaupparyhmittä kerättyihin tietoihin viime vuoden myyntiluvuista.

Luomu kasvoi muita elintarvikkeita ripeämmin, sillä keskimääräinen kasvu oli runsaat

viisi prosenttia. Luomon markkinaosuus nousi 1,6 prosenttiin. Pääkaupunkiseudun markkinasta luomon osuus oli 2,5 prosentin luokkaa.

Ostetuin tuote on luomumaito. Kaupan mukaan lähes viidennes luomon kokonaisymyynnistä tulee nestemäistä maitotaloustuotteista. Myös hedelmien ja vihannesten osuus luomuymyynnistä on samaa luokkaa, noin 19 prosenttia. Tuoreita leipomotuotteita on luomuymyynnistä lähes 10 prosenttia.

Luomuhiutaleiden osuus hiutaleista on noin 10 prosenttia, samoin luomuruokaöljyn. Luomukananmuiden osuus kaikista munista on runsaat 8 prosenttia. Ruisleivistä on luomua viisi prosenttia.

Luomutuotteiden valikoima on pieni tai olematon isoissa tuoteryhmissä kuten lihoissa ja lihavalmistetuissa, makeisissa ja pakasteissa.

Suurin markkinaosuus luomulla on Tanskassa, yli 7 prosenttia maan kaikista ruoka- ja juomaymyynnistä.

FAKTA

Luomu Keski-Pohjanmaalla

- Luomuviljelyn nousu alkoi EU:hun liittymisestä. Tuolloin luomussa oli koko alueella runsaat tuhat hehtaaria.
- Nyt luonnonmukaisessa viljelyssä on 8544 hehtaaria. Laajimmat luomupellot, yli 2500 hehtaaria, ovat Sievissä. Kakkosena tulee Nivala 1500 hehtaarella ja kolmantena Kalajoki vajaalla tuhannella hehtaarella.
- Suurin osa Keski-Pohjanmaan luomualasta on nurmella: 64 prosenttia eli 4900 hehtaaria. Viljalla on

kolmannes eli 2300 hehtaaria, öljykasveilla vajaa kolme prosenttia, noin 200 hehtaaria, ja marjoilla on 124 hehtaaria eli 1,6 prosenttia luomualasta.

■ Luomubarometrin mukaan eniten kuluttajia kiinnostavat tuoteryhmät ovat luomuvihannekset, luomuliha ja luomujuurekset.

■ ProAgrian mukaan luonnonmukaista tuotantoa voitaisiin edistää esimerkiksi perustamalla luomutuotteita välittävä logistiikkakeskus Sieviin.

Lähteet: Luomuneuvoja Jari Tikkanen ProAgria K-P ja Evira

KONEHUOLTO KUNNALLI
RAIMO HANNULA OY
P. 08-430 443
Mäntylänmäentie 2
85200 Alavieska
www.konehuoltohannula.fi

NYT KANNATTAA KYSYÄ TARJOUS POHJOLAN SUOJA-AINEELTA!
HYVÄKONE **TEBOIL**
www.hyvakone.com
Hyväkone Oy:n ja Teboilin tuotteet nyt koko Suomen alueelle!
Pohjolan Suoja-aine
Osmo Alahautala p. 040-546 3877
pohjolan.suojaaine@kotinet.com

Suoritamme kivien, kanaalien ja rakennusten pohjien louhintaa.
LOUHINTA KÄÄNTÄ OY
0400-382 219
Massalouhinta ja rammerityöt.

Tilasekoitusten edullinen ja vaivaton ratkaisu!
FARM MIXER
Tiedät millä karjasi ruokit
Tuomme viljaa lukuun ottamatta kaikki muut korkeaan tuotokseen tarvittavat rehukomponentit mukana.
Rahtimyllyri sekoittaa täysrehun rahdin hinnalla tilasi mittaisen rehun!
Soita meille puh. (08) 466 595, tai 041 444 9374.
Kerromme mielellämme miten vaivaton Farm-Mixer-rahtimylly vähentää töitä ja säästää rehukustannuksia.
Pohjanmaan Rehujauhatus Oy
Ojantie 7, 85140 TYNKÄ

KAUSTISEN OSUUSMELJERI
MYYMÄLÄ: REHUVARASTO:
MA-TI-TO 9-15 TI ja PE 9-16.30
KE ja PE 9-17
LA 9-13
Myym. 020 7562 376 Rehu. 0400 1380 673
www.kaustisenosm.fi

JOHN DEERE
AGRI HUOLTO
-VUOSIHUOLLOT - KORJAUKSET
SK-KONEHUOLTO OY
Jänismaantie 22, 67800 Kokkola
Puh. 050 584 8139